

Legislatívne novinky

1. až 15. marec 2026

POTRAVINÁRSKA
KOMORA
SLOVENSKA

Obsah

Legislatívne novinky	1
Predbežné informácie	4
Pripravuje sa návrh zákona o nových psychoaktívnych látkach	4
Pripravuje sa zmena nariadenia vlády Slovenskej republiky o poskytovaní pomoci na dodávanie a distribúciu ovocia, zeleniny, mlieka a výrobkov z nich pre deti a žiakov v školách	4
Informačný systém o technických predpisoch (TRIS)	4
Vyhlásené akty vo Vestníku Európskej únie	5
Osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných	5
Núdzové opatrenia v súvislosti s výskytom ohnisk vysokopatogénnej aviárnej influenzy	5
Núdzové opatrenia v súvislosti so slintačkou a krívačkou na Cypre	5
Núdzové opatrenia v súvislosti s výskytom ohnisk pseudomoru hydiny v Poľsku	6
Núdzové opatrenia v súvislosti s infekciou vírusom nodulárnej dermatitídy v Španielsku	6
Výnimočné podporné opatrenia v sektore ovčieho a bravčového mäsa v Maďarsku	6
Povolenia v oblasti geneticky modifikovaných organizmov	6
Zemepisné označenia z Maurícia	7
Zemepisné označenia z Filipín	8
Politika kvality Európskej únie	8
Žiadosti o zápisy zemepisných označení do registra Únie	9
Nové legislatívne akty v sektore vinohradníctva a vinárstva	10
Prebiehajúce riadne legislatívne procesy EÚ	11

Návrh smernice pokiaľ ide o zjednodušenie a posilnenie požiadaviek na bezpečnosť potravín a krmív	11
Návrh nariadenia, ktorým sa stanovuje rámec opatrení na posilnenie odvetví biotechnológií a biovýroby v Únii	11
Návrh nariadenia o zmenách ekologickej poľnohospodárskej výroby	12
Návrh nariadenia, ktorým sa mení nariadenie o spoločnej organizácii trhu	12
Návrh nariadenia o spolupráci medzi orgánmi presadzovania práva zodpovednými za presadzovanie smernice o nekalých obchodných praktikách	12
Návrh nariadenia o rastlinách získaných určitými novými genómovými technikami a potravinách a krmivách z nich.....	13
Návrh nariadenia o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností.....	13
Návrh smernice o tvrdeniach týkajúcich sa životného prostredia	13
Európska komisia	14
Obchod EÚ s agropotravinárskymi výrobkami dosiahol v roku 2025 nové rekordy..	14
Mladí Európania predkladajú odporúčania na ochranu európskych opeľovačov	14
Ako môže olivový odpad prospieť pôde, poskytnúť energiu a podporiť udržateľné hospodárstvo	15
Komisia spúšťa platformu Ženy v poľnohospodárstve	16
Proteínový prášok, slnečné okuliare, hydratačný krém: čo majú tieto produkty spoločné? Ak si ich kúpite online, s najväčšou pravdepodobnosťou porušujú normy EÚ pre výrobky	16
Bola zverejnená spätná väzba: Stratégia EÚ pre hospodárske zvieratá.....	17
Bola zverejnená spätná väzba: Omračovanie zvierat – povolené a rozšírené používanie humánnejších metód	17
Pokračuje spätná väzba: Pravidlá pre výpočet a overovanie priemerných mier strát pre triedený odpad	17
Pokračuje spätná väzba: Pravidlá týkajúce sa jednorazových plastov a rybárskeho výstroja (hodnotenie)	18
Pokračuje spätná väzba: Ekologická výroba – ciele aktualizácie a zjednodušenie .	18
Pokračuje spätná väzba: Rybolov a akvakultúra – Vízia 2040	18
Pokračuje spätná väzba: Spoločná poľnohospodárska politika na roky 2023 – 2027 – hodnotenie v polovici trvania	18
Európsky parlament.....	19
Európsky výbor regiónov.....	20
Európsky úrad pre bezpečnosť potravín.....	21
Workshop o najnovšom pokroku v hodnotení rizík PFAS	21
Prehľad vtáčej chrípky december 2025 – február 2026	21

Komunikácia o rizikách v oblasti biologickej bezpečnosti vtácej chrípky: sociálny výskum, segmentácia publika a komunikačná stratégia pre kampaň na zvyšovanie povedomia v EÚ	22
Komunikačná stratégia kampane na zvyšovanie povedomia o vtácej chrípke	22
Komunikácia o rizikách v oblasti biologickej bezpečnosti v súvislosti s hydinou – záverečná správa	23
Posúdenie bezpečnosti poly(2-etyl-2-oxazolínu) na použitie v materiáloch prichádzajúcich do styku s potravinami	23
Posúdenie bezpečnosti látky (2E,2'E)-2,4,8,10-tetraoxaspiro[5.5]undekán-3,9-diylobis(2-metylpropán-2,1-diylobis(2-kyano-3-(3,4-dimetoxyfenyl)akrylát na použitie v plastových materiáloch prichádzajúcich do kontaktu s potravinami	24
Anxiofit-1 a zníženie podprahovej a miernej úzkosti: Hodnotenie zdravotného tvrdenia podľa článku 14 nariadenia (ES) č. 1924/2006	25
Hodnotenie bezpečnosti potravinárskeho enzýmu trypsínu z geneticky modifikovaného kmeňa Fusarium venenatum NZYM-FG	25
Hodnotenie bezpečnosti potravinárskeho enzýmu papaín, komplexu cysteínovej endopeptidázy z latexu Carica papaya L.	26
Viacnárodná udalosť s potravinovým pôvodom spôsobená cereulidom v dojčenských výživách 19. februára 2026	26

Predbežné informácie

Pripravuje sa návrh zákona o nových psychoaktívnych látkach

Bola zverejnená predbežná informácia o príprave návrhu zákona o nových psychoaktívnych látkach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (**PI/2026/52**). Cieľom návrhu zákona je vytvoriť samostatný a ucelený právny rámec pre kontrolu nových psychoaktívnych látok, skupín nových psychoaktívnych látok a látok imitujúcich omamné látky a psychotropné látky, ktorý umožní rýchlu a flexibilnú reakciu na dynamický vývoj na drogovom trhu a prispeje k ochrane verejného zdravia a bezpečnosti obyvateľstva Slovenskej republiky. Predmetom návrhu zákona je úplný zákaz akejkoľvek manipulácie s novými psychoaktívnymi látkami (výroba, držba, dovoz, vývoz, predaj, ponuka, reklama či iné nakladanie), chrániť verejné zdravie a zabezpečiť rýchlu reakciu na nové hrozby v drogovej scéne, v súlade s trendmi Agentúry Európskej únie pre drogy. Predpokladaný dátum začiatku pripomienkového konania je **apríl 2026**. Viac o predbežnej informácii je zverejnené tu:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/PI/2026/52>

Pripravuje sa zmena nariadenia vlády Slovenskej republiky o poskytovaní pomoci na dodávanie a distribúciu ovocia, zeleniny, mlieka a výrobkov z nich pre deti a žiakov v školách

Bola zverejnená predbežná informácia o príprave návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 200/2019 Z. z. o poskytovaní pomoci na dodávanie a distribúciu ovocia, zeleniny, mlieka a výrobkov z nich pre deti a žiakov v školách (**PI/2026/44**). Paušálne ustanovené výšky pomoci z finančných prostriedkov Európskej únie a z prostriedkov štátneho rozpočtu na vykonávanie školského programu na dodávanie alebo distribúciu ovocia a zeleniny alebo mlieka a mliečnych výrobkov alebo včelárskych výrobkov v rámci slovenských sprievodných opatrení pre deti alebo žiakov sa prehodnocujú každoročne, a upravujú sa s ohľadom na situáciu na trhu a bežné spotrebiteľské ceny týchto poľnohospodárskych výrobkov. Predpokladaný dátum začiatku pripomienkového konania je **máj 2026**. Viac o predbežnej informácii je zverejnené tu:

<https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/PI/2026/44>

Informačný systém o technických predpisoch (TRIS)

2. marca 2026 bol **Španielskom** zverejnený Návrh zákona autonómneho spoločenstva Astúria o regulácii predaja, dodávky a konzumácie energetických nápojov na ochranu maloletých osôb mladších ako 16 rokov. Oznámenie je zverejnené tu:

<https://technical-regulation-information-system.ec.europa.eu/sk/notification/27725>

3. marca 2026 bola **Fínskom** zverejnená Vyhláška ministerstva sociálnych vecí a zdravotníctva, ktorou sa mení vyhláška ministerstva sociálnych vecí a zdravotníctva o **dohľade nad zákonom o alkohole**. Oznámenie je zverejnené tu:

<https://technical-regulation-information-system.ec.europa.eu/sk/notification/27730>

3. marca 2026 bola **Fínskom** zverejnená Vládna vyhláška, ktorou sa mení vládna vyhláška o vykonávaní **zákona o alkohole**. Oznámenie je zverejnené tu:

<https://technical-regulation-information-system.ec.europa.eu/sk/notification/27729>

9. marca 2026 bol **Španielskom** zverejnený Kráľovský dekrét, ktorým sa schvaľujú predpisy na vykonávanie zákona č. 7/2023 z 28. marca **o ochrane práv a dobrých životných podmienok zvierat**. Oznámenie je zverejnené tu:

<https://technical-regulation-information-system.ec.europa.eu/sk/notification/27743>

Vyhlásené akty vo Vestníku Európskej únie

Osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošipaných

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené nové Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) **2026/568** z 10. marca 2026, ktorým sa menia a opravujú prílohy I a II k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) 2023/594, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošipaných. Text Vykonávacieho nariadenia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026R0568&qid=1773700327032>

Núdzové opatrenia v súvislosti s výskytom ohnísk vysokopatogénnej aviárnej influenzy

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) **2026/526** zo 4. marca 2026, ktorým sa mení príloha k vykonávaciemu rozhodnutiu (EÚ) 2023/2447 o núdzových opatreniach v súvislosti s výskytom ohnísk vysokopatogénnej aviárnej influenzy v určitých členských štátoch. Odo dňa prijatia vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2026/453 **Česko, Dánsko, Nemecko, Maďarsko, Holandsko, Poľsko a Slovensko** nahlásili Európskej komisii výskyt nových ohnísk HPAI v uvedených členských štátoch v zariadeniach, v ktorých sa drží hydina. Tieto oznámenia sa týkali konkrétne jedného ohnísk u vtákov chovaných v zajatí v Pardubickom kraji a dvoch ohnísk u hydiny v Královohradeckom kraji v Česku, dvoch ohnísk u hydiny v regióne Sjælland v Dánsku, dvoch ohnísk u hydiny v spolkových krajinách Brandenbursko a Durínsko v Nemecku, jedného ohnísk v Čongrádsko-čanádskej župe v Maďarsku, dvoch ohnísk u hydiny v provinciách Groningen a Gelderland v Holandsku, štyroch ohnísk u hydiny v Kujavsko-pomoranskom, Lubuskom a Varmsko-mazúrskom vojvodstve v Poľsku a jedného ohnísk u hydiny v Trnavskom kraji na Slovensku. Text Vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026D0526&qid=1773700433920>

Núdzové opatrenia v súvislosti so slintačkou a krívačkou na Cypre

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) **2026/582** z 11. marca 2026 o určitých núdzových opatreniach v súvislosti so slintačkou a krívačkou na Cypre a o zrušení vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2026/484. Cyprus zriadi reštrikčné pásma, ktoré zahŕňajú ochranné pásma a pásma dohľadu, a ďalšie reštrikčné pásmo v súlade s článkom 21 delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/687, v ktorých sa opatrenia, ktoré sa majú uplatňovať v takýchto pásmach, uplatňujú aspoň do dátumov uvedených v prílohe k tomuto rozhodnutiu. Tieto ochranné pásma, pásma dohľadu a ďalšie reštrikčné pásmo zahŕňajú aspoň oblasti uvedené v prílohe k tomuto rozhodnutiu. Text Vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026D0582&qid=1773693551876>

Núdzové opatrenia v súvislosti s výskytom ohnisk pseudomoru hydiny v Poľsku

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) **2026/574** z 10. marca 2026, ktorým sa mení príloha k vykonávaciemu rozhodnutiu (EÚ) 2025/2256 o núdzových opatreniach v súvislosti s výskytom ohnisk pseudomoru hydiny v Poľsku. Odo dňa uvedenej zmeny vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2025/2256 vykonávacím rozhodnutím (EÚ) 2026/461 Poľsko nahlásilo Komisii výskyt štyroch nových ohnisk pseudomoru hydiny v zariadeniach, kde sa drží hydina alebo vtáky chované v zajatí a ktoré sa nachádzajú **v Mazovskom, Pomoranskom, Západopomoranskom a Veľkopolškom vojvodstve**. V nadväznosti na výskyt uvedených štyroch nových ohnisk príslušný orgán Poľska prijal potrebné opatrenia na kontrolu choroby požadované v súlade s delegovaným nariadením (EÚ) 2020/687 vrátane zriadenia ochranných pásiem a pásiem dohľadu okolo uvedených ohnisk. Text Vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026D0574&qid=1773693551876>

Núdzové opatrenia v súvislosti s infekciou vírusom nodulárnej dermatitídy v Španielsku

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) **2026/552** zo 6. marca 2026, ktorým sa menia prílohy k vykonávaciemu rozhodnutiu (EÚ) 2025/2248 o určitých núdzových opatreniach v súvislosti s infekciou vírusom nodulárnej dermatitídy v Španielsku. Od poslednej zmeny vykonávacieho rozhodnutia (EÚ) 2025/2248 vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2026/230 Španielsko 2. a 3. marca 2026 oznámilo výskyt dvoch nových ohnisk infekcie vírusom nodulárnej dermatitídy v zariadeniach, v ktorých sa držia hovädzie zvieratá, **v provincii Huesca v autonómnom spoločenstve Aragónsko**. Španielsko v reakcii na dané nové ohnisko zriadilo ochranné pásma a pásma dohľadu v autonómnom spoločenstve Aragónsko v predmetnom členskom štáte, kde sa uplatňujú opatrenia na kontrolu chorôb stanovené v delegovanom nariadení (EÚ) 2020/687. Vzhľadom na nedávny výskyt ohnisk v Španielsku by sa oblasti uvedené ako ochranné pásma a pásma dohľadu a trvanie opatrení, ktoré sa v nich majú uplatňovať, v prílohe I k vykonávaciemu rozhodnutiu (EÚ) 2025/2248 mali aktualizovať a zmeniť týmto rozhodnutím. Text Vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026D0552&qid=1773700148527>

Výnimočné podporné opatrenia v sektoroch ovčieho a bravčového mäsa v Maďarsku

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) **2026/530** z 10. marca 2026 o výnimočných podporných opatreniach v sektoroch ovčieho a bravčového mäsa **v Maďarsku**. Únia poskytne čiastočné financovanie zodpovedajúce 60 % výdavkov Maďarska na podporu trhov s ovčím a bravčovým mäsom, ktorý bol vážne postihnutý výskytom ohnisk slintačky a krívačky, ktoré Maďarsko zistilo a oznámilo v období od 6. marca 2025 do 17. apríla 2025. Text Vykonávacieho nariadenia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026R0530&qid=1773693551876>

Povolenia v oblasti geneticky modifikovaných organizmov

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2026/517 z 10. marca 2026, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES)

č. 1829/2003 povoľuje umiestňovať na trh výrobky, ktoré obsahujú **geneticky modifikovanú sóju DBN-09004-6**, sú z nej zložené alebo vyrobené. Text Vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026D0517&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) **2026/521** z 10. marca 2026, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestňovať na trh výrobky, ktoré obsahujú **geneticky modifikovaný bavlník GHB614×LLCotton25**, sú z neho zložené alebo vyrobené. Text Vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026D0521&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) **2026/522** z 10. marca 2026, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestňovať na trh výrobky, ktoré obsahujú **geneticky modifikovaný bavlník T304-40**, sú z neho zložené alebo vyrobené. Text Vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026D0522&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) **2026/485** z 27. februára 2026, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 obnovuje povolenie umiestňovať na trh výrobky, ktoré obsahujú **geneticky modifikovanú kukuricu NK603**, sú z nej zložené alebo vyrobené. Text Vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026D0485&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) **2026/457** z 27. februára 2026, ktorým sa v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 povoľuje umiestňovať na trh potraviny, zložky potravín a krmivá, ktoré sú vyrobené z **geneticky modifikovanej cukrovej repy KWS20-1**. Text Vykonávacieho rozhodnutia Európskej komisie je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026D0457&qid=1773693551876>

Zemepisné označenia z Maurícia

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené **Oznámenie – Verejná konzultácia – Zemepisné označenia z Maurícia** (C/2026/1379). Európska únia a päť štátov východnej a južnej Afriky (Komory, Madagaskar, Maurícius, Seychely a Zimbabwe) rokujú o rozšírení svojej dohody o hospodárskom partnerstve. V tejto súvislosti Maurícius predložil zoznam zemepisných označení na účely ich ochrany podľa budúcej dohody. Európska komisia v súčasnosti posudzuje, či by sa tieto zemepisné označenia mali v Únii chrániť. Európska komisia vyzýva všetky členské štáty alebo tretie krajiny, resp. fyzické alebo právnické osoby s legitímnym záujmom, ktoré majú bydlisko alebo sídlo v niektorom členskom štáte alebo tretej krajine, aby predložili námietky proti takejto ochrane v podobe náležite odôvodneného vyhlásenia. Text oznámenia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01379&qid=1773693551876>

Zemepisné označenia z Filipín

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené **Oznámenie – Verejná konzultácia – Zemepisné označenia z Filipín** (C/2026/1634). V rámci rokovaní s Filipínami o dohode o voľnom obchode vrátane kapitoly o zemepisných označeniach filipínske orgány predložili dodatočné zemepisné označenie (**Alburquerque Asin Tibuok** – remeselná soľ) s cieľom zabezpečiť jeho ochranu na základe budúcej dohody. Európska komisia v súčasnosti posudzuje, či by toto zemepisné označenie uvedené v prílohe malo byť podľa budúcej dohody chránené ako zemepisné označenie v zmysle článku 22 ods. 1 Dohody o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva. Európska komisia vyzýva všetky členské štáty alebo tretie krajiny, resp. fyzické alebo právnické osoby s legitímnym záujmom, ktoré majú bydlisko alebo sídlo v niektorom členskom štáte alebo tretej krajine, aby predložili námietky proti takejto ochrane v podobe náležite odôvodneného vyhlásenia. Text oznámenia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01634&qid=1773693551876>

Politika kvality Európskej únie

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené **oznámenie o schválení štandardnej zmeny špecifikácie výrobku** so zemepisným označením v súlade s článkom 5 ods. 4 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) **2025/27** z 30. októbra 2024, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 o pravidlá týkajúce sa zápisu do registra a ochrany zemepisných označení, zaručených tradičných špecialít a nepovinných výrazov kvality:

- **„Lucca“**. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01694&qid=1773693551876>
- **„Huile d'olive du Languedoc“**. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01378&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) **2026/492** z 24. februára 2026 o zápise zemepisného označenia **Liptovské šialence (CHZO)** do registra zemepisných označení Únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143. „*Liptovské šialence*“ sú špecifickým druhom jaterníc vyrábaných starou remeselnou metódou. Špecifickosť výrobku predstavuje zemiaková náplň so škvarkami a korením, plnená do prírodných baraních čriev. „*Liptovské šialence*“ sú netrvanlivý výrobok. Vykonávacie nariadenie nadobudne účinnosť **23. marca 2026**. Text Vykonávacieho nariadenia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026R0492&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) **2026/556** zo 6. marca 2026 o zápise zemepisného označenia **Kilichi du Niger (CHZO)** do registra Únie pre zemepisné označenia podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143. Plátky sušeného hovädzieho mäsa „*Kilichi du Niger*“ sa vyrábajú z červeného mäsa všetkých plemien hovädzieho dobytku chovaného v poľnohospodárskych regiónoch Nigeru. Toto mäso, ktoré sa vyberá podľa osobitných kritérií kvality, sa krája na tenké plátky, suší, potiera zmesou

korenín používaných na ochutenie, prípadne sa nepotiera, opäť sa suší a nakoniec sa griluje alebo negriluje. Vykonávacie nariadenie nadobudne účinnosť **2. apríla 2026**. Text Vykonávacieho nariadenia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026R0556&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) **2026/474** z 24. februára 2026 o zápise zemepisného označenia **Aitoo perunarieska (CHZO)** do registra Únie pre zemepisné označenia podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143. „*Aitoo perunarieska*“ je okrúhla nekysnutá chlebová placka („rieska“), ktorej hlavnou zložkou sú varené, nelúpané zemiaky. Okrem zemiakov sa cesto skladá z pšeničnej múky alebo iných múčnych zmesí, repkového oleja, zo soli a prípadne z cukru a/alebo zo zemiakových vločiek. Ak sa požaduje ďalšia farba alebo príchuť, do cesta možno pridať inú koreňovú zeleninu, napríklad čerstvo nastrúhanú mrkvu, okrúhlicu, červenú repu alebo kvaku. Chlebová placka „*Aitoo perunarieska*“ sa môže vyrábať v rôznych veľkostiach a tiež z bezlepkovej múčnej zmesi. Bezlepková múka použitá v ceste môže byť samotná ryžová múka alebo zmes viacerých múk. Zloženie múčnej zmesi sa môže líšiť. Na zabezpečenie dobrej trvanlivosti výrobku sa môže použiť konzervačná látka (sorban draselný alebo extrakt z jarabiny vtáčej). Vykonávacie nariadenie nadobudne účinnosť **23. marca 2026**. Text Vykonávacieho nariadenia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026R0474&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) **2026/545** z 5. marca 2026 o zápise zemepisného označenia **Adana Şalgamı (CHZO)** do registra Únie pre zemepisné označenia podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143. „*Adana Şalgamı*“ je kvasený nápoj. Má fialovočervenú farbu, zakalený vzhľad a kyslú chuť. Vlastnosti nápoja vyplývajú z tradičného spôsobu výroby používaného celými generáciami výrobcov, z tradičných receptúr a prísad. Vyrába sa zo zmesi čiernej mrkvy (*Daucus carota*), okrúhlice (*Brassica rapa*) a pitnej vody, ktorá sa po pridaní bulgurovej múky (zo sušenej nalámanej pšenice), kvásku a soli nechá kvasiť mliečnym kvasením. Vykonávacie nariadenie nadobudne účinnosť **1. apríla 2026**. Text Vykonávacieho nariadenia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026R0545&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie Komisie z 3. marca 2026 o uverejnení žiadosti o zápis názvu **Aceite de las Sierras Espadán y Calderona(CHOP)** do registra v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012. Vykonávacie rozhodnutie nadobudne účinnosť **30. marca 2026**. Text Vykonávacieho rozhodnutia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026D01460&qid=1773693551876>

Žiadosti o zápisy zemepisných označení do registra Únie

V Úradnom vestníku EÚ bola zverejnená žiadosť o zápis názvu „**Obst vom Bodensee**“ **CHZO do registra** podľa článku 50 ods. 2 písm. a) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny. Žiadosť podalo **Nemecko**. Ovocie, konkrétne jablká a hrušky. CHZO „*Obst vom Bodensee*“ sa môže používať pre jablká druhu *Malus domestica* Borkh. a ich súvisiace klony a mutácie a hrušky

druhu *Pyrus communis* a ich súvisiace klony a mutácie. Oba druhy ovocia musia byť vypestované vo vymedzenej zemepisnej oblasti a musia spĺňať ďalej uvedené kvalitatívne vlastnosti. Po tomto uverejnení môžu orgány členského štátu alebo tretej krajiny alebo fyzická či právnická osoba, ktorá má oprávnený záujem a je usadená alebo má bydlisko v tretej krajine, do troch mesiacov odo dňa tohto uverejnenia podľa článku 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 podať námietku Európskej komisii. Text žiadosti je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01382&qid=1773693551876>

Nové legislatívne akty v sektore vinohradníctva a vinárstva

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) **2026/559** z 9. marca 2026, ktorým sa zamieta žiadosť o ochranu označenia pôvodu SUBOTIČKO – HORGOSKA PEŠČARA/СУБОТИЧКО – ХОРГОШКА ПЕШЧАРА (CHOP). Žiadosť o zápis názvu „*SUBOTIČKO – HORGOSKA PEŠČARA/СУБОТИЧКО – ХОРГОШКА ПЕШЧАРА*“ do registra ako chráneného označenia pôvodu (CHOP) sa zamieta. Text Vykonávacieho rozhodnutia je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32026D0559&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bola zverejnená **žiadosť o schválenie zmeny špecifikácie výrobku** na úrovni Únie týkajúcej sa chráneného označenia pôvodu v sektore vinohradníctva a vinárstva v zmysle článku 97 ods. 3 v spojení s článkom 105 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013:

- „*Drăgășani*“. Text žiadosti je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01651&qid=1773693551876>
- „*Tokaj / Tokaji*“. Text žiadosti je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01380&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené **oznámenie o schválení štandardnej zmeny špecifikácie výrobku** so zemepisným označením v súlade s článkom 5 ods. 4 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) **2025/27** z 30. októbra 2024, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1143 o pravidlá týkajúce sa zápisu do registra a ochrany zemepisných označení, zaručených tradičných špecialít a nepovinných výrazov kvality:

- „*Mosel*“. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01628&qid=1773693551876>
- „*Garda*“. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01381&qid=1773693551876>
- „*Isère*“. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01394&qid=1773693551876>
- „*Nahe*“. Text je zverejnený tu:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01289&qid=1773693551876>
- „*Médoc*“. Text je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01140&qid=1773693551876>

V Úradnom vestníku EÚ bolo zverejnené **oznámenie o schválení štandardnej zmeny špecifikácie výrobku** v súvislosti s názvom v sektore vinohradníctva a vinárstva v zmysle článku 17 ods. 2 a 3 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) **2019/33**:

- „*Côtes de Thongue*“. Text je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52026XC01655&qid=1773693551876>

Prebiehajúce riadne legislatívne procesy EÚ

Návrh smernice pokiaľ ide o zjednodušenie a posilnenie požiadaviek na bezpečnosť potravín a krmív

9. februára 2025 – predloženie legislatívneho návrhu gestorskému výboru Európskeho parlamentu

Európska komisia prijala **16. decembra 2025** návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica Rady 98/58/ES a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES, pokiaľ ide o zjednodušenie a posilnenie požiadaviek na bezpečnosť potravín a krmív, a ktorou sa zrušujú smernice Rady 82/711/EHS a 85/572/EHS. Návrh je súčasťou prierezového balíka legislatívnych zjednodušení oznámeného vo Vízii Európskej komisie pre poľnohospodárstvo a potraviny, ktorého cieľom je znížiť zbytočnú regulačnú záťaž a zároveň zachovať vysoké štandardy bezpečnosti potravín a krmív a ochrany zdravia ľudí a zvierat a životného prostredia. **Návrh smernice** je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A52025PC1021>

Legislatívny proces v Európskom parlamente:

[https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/0409\(COD\)](https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/0409(COD))

Zodpovedné výbory Európskeho parlamentu:

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Výbor pre životné prostredie, klímu a bezpečnosť potravín

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://eur-lex.europa.eu/procedure/SK/2025_409

Návrh nariadenia, ktorým sa stanovuje rámec opatrení na posilnenie odvetví biotechnológií a biovýroby v Únii

16. decembra 2025 – prijatie návrhu nariadenia Európskou komisiou

Európska komisia prijala **16. decembra 2025** návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec opatrení na posilnenie odvetví biotechnológií a biovýroby v Únii, najmä v oblasti zdravia, a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 178/2002, (ES) č. 1394/2007, (EÚ) č. 536/2014, (EÚ) 2019/6, (EÚ) 2024/795 a (EÚ) 2024/1938 (Európsky biotechnologický akt). Biotechnológia a biovýroba sú nevyhnutné pre konkurencieschopnosť, strategickú autonómiu a hospodársku bezpečnosť EÚ. Sú pilierom spoločenského blahobytu Únie v kľúčových oblastiach, ako je zdravie a potraviny. **Návrh nariadenia** je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A52025PC1022>

Legislatívny proces v Európskom parlamente:

[https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/0406\(COD\)](https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/0406(COD))

Zodpovedný výbor Európskeho parlamentu:

Ešte nebol pridelený

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://eur-lex.europa.eu/procedure/SK/2025_406

**Návrh nariadenia o zmenách ekologickej poľnohospodárskej výroby
9. februára 2026 – rokovania v pracovnej skupine Rady**

Európska komisia prijala **16. decembra 2025** návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/848, pokiaľ ide o určité pravidlá výroby, označovania a certifikácie a určité pravidlá obchodu s tretími krajinami. **Návrh nariadenia** je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=COM%3A2025%3A780%3AFIN>

Legislatívny proces v Európskom parlamente:

[https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/0417\(COD\)](https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/0417(COD))

Zodpovedný výbor Európskeho parlamentu:

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://law-tracker.europa.eu/procedure/2025_417?lang=sk

**Návrh nariadenia, ktorým sa mení nariadenie o spoločnej organizácii trhu
9. februára 2026 – predloženie stanoviska Dvora audítorov EÚ**

Stanovisko je zverejnené tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=celex%3A52026AA0005>

Európska komisia prijala **16. júla 2025** návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o program na podporu konzumácie ovocia, zeleniny a mlieka v školách („školský program EÚ“), o sektorové intervencie, vytvorenie sektora bielkovinových plodín, požiadavky týkajúce sa konope, možnosť obchodných noriem pre syr, bielkovinové plodiny a mäso, uplatňovanie dodatočných dovozných cieľ, pravidlá dostupnosti dodávok v čase núdzových situácií a vážnych kríz a zábezpeky. **Návrh nariadenia** je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=COM%3A2025%3A553%3AFIN>

Legislatívny proces v Európskom parlamente:

[https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/0237\(COD\)](https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2025/0237(COD))

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://law-tracker.europa.eu/procedure/2025_237?lang=sk

Návrh nariadenia o spolupráci medzi orgánmi presadzovania práva zodpovednými za presadzovanie smernice o nekalých obchodných praktikách

11. marca bol právny akt podpísaný, očakáva sa v najbližších dňoch publikácia v Úradnom vestníku EÚ

Európska komisia prijala **10. decembra 2024** návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o spolupráci medzi orgánmi presadzovania práva zodpovednými za presadzovanie smernice (EÚ) 2019/633 o nekalých obchodných praktikách vo vzťahoch medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci. **Návrh nariadenia** je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=COM%3A2024%3A576%3AFIN>

Legislatívny proces v Európskom parlamente:

[https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2024/0318\(COD\)](https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2024/0318(COD))

Zodpovedný výbor Európskeho parlamentu:

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://law-tracker.europa.eu/procedure/2024_318?lang=sk

Návrh nariadenia o rastlinách získaných určitými novými genómovými technikami a potravinách a krmivách z nich

28. januára 2026 – schválená predbežná dohoda Radou a Európskym parlamentom

Európska komisia prijala **5. júla 2023** návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rastlinách získaných určitými novými genómovými technikami a potravinách a krmivách z nich a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/625. **Návrh nariadenia** je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=COM%3A2023%3A411%3AFIN>

Legislatívny proces v Európskom parlamente:

[https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2023/0226\(COD\)](https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2023/0226(COD))

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://law-tracker.europa.eu/procedure/2023_226?lang=sk

Návrh nariadenia o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností

18. februára 2025 – rokovania v pracovnej skupine Rady

Európska komisia prijala **7. decembra 2023** návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností, zmene nariadenia Rady (ES) č. 1255/97 a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1/2005. **Návrh nariadenia** je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=COM%3A2023%3A770%3AFIN>

Legislatívny proces v Európskom parlamente:

[https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2023/0448\(COD\)](https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/procedure-file?reference=2023/0448(COD))

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://law-tracker.europa.eu/procedure/2023_448?lang=sk

Návrh smernice o tvrdeniach týkajúcich sa životného prostredia

Od 25. júna 2025 neprebíhajú práce na legislatívnom procese

Európska komisia prijala **22. marca 2023** návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o zdôvodňovaní a oznamovaní výslovných tvrdení týkajúcich sa životného prostredia (smernica o tvrdeniach týkajúcich sa životného prostredia). **Návrh smernice** je zverejnený tu:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/TXT/?uri=COM%3A2023%3A166%3AFIN>

Informácie o legislatívnom procese a ďalšie dokumenty sú zverejnené tu:

https://law-tracker.europa.eu/procedure/2023_85?lang=sk

Európska komisia

Obchod EÚ s agropotravinárskymi výrobkami dosiahol v roku 2025 nové rekordy

Agropotravinársky sektor Európskej únie zaznamenal v roku 2025 ďalší rekord a upevnil svoje globálne postavenie v poľnohospodárskom obchode. Prebytok bol približne štvornásobne vyšší ako v roku 2002 a sektor tvoril 37 % celkového obchodného prebytku EÚ, čo potvrdzuje jeho zásadný význam pre európske hospodárstvo.

Exporty na historickom maxime

Agropotravinársky export dosiahol v roku 2025 hodnotu 238,4 miliardy EUR, čo predstavuje medziročný nárast o 1 % (+ 2,8 mld. EUR). EÚ si tak udržala pozíciu najväčšieho svetového exportéra v tomto odvetví a bola jediným subjektom z globálnej „top päťky“ (EÚ, USA, Brazília, Čína, Kanada), ktorý zvýšil celkovú hodnotu vývozu. Exporty boli silné počas väčšiny roka a ceny zostávali na vysokej úrovni.

Najdôležitejším exportným trhom zostalo Spojené kráľovstvo, pričom vývoz do USA a Číny mierne klesol. Portfólio exportných trhov však zostalo široko diverzifikované. Kľúčovými exportnými kategóriami boli obilniny, mliečne výrobky a víno. Vyššie globálne ceny zvýšili hodnotu exportu kakaa, kávy, čokolády a mliečnych výrobkov. Naopak, export olivového oleja sa znížil pre pokles cien a objemy vývozu vína a obilnín klesli.

V roku 2025 tvorili agropotravinárske produkty 9 % všetkého exportu EÚ (2,6 bilióna EUR).

Importy rástli najmä vďaka cenám

Importy dosiahli 188,6 miliardy EUR, čo je nárast o 9 % (+ 16,2 mld. EUR). Hlavným dôvodom bol rast cien dovážaných komodít (+ 10 %). Najviac sa dovážali káva, čaj, kakao a koreniny, ktorých ceny dosiahli rekordy. Rástli aj ceny dovozu ovocia a orechov, zatiaľ čo ceny olejnatých semien a objemy dovážaných obilnín klesli. Dovozné trhy zostali diverzifikované – rástol dovoz zo subsaharskej Afriky, Kanady, Vietnamu a USA, no klesol z Ukrajiny.

Prebytok sa zúžil, no zostal silný

Vyšší rast importov spôsobil pokles obchodného prebytku na 49,9 miliardy EUR, čo je o 13,3 miliardy menej než v roku 2024. Aj napriek tomu zostala EÚ v prebytku pri väčšine produktov. Až 61 % exportu a 57 % importu prebiehalo s partnermi dohôd o voľnom obchode, čo podčiarkuje ich strategický význam.

Viac o tejto správe je zverejnené tu:

https://agriculture.ec.europa.eu/media/news/eu-agri-food-trade-hits-new-records-2025-2026-03-13_en

Mladí Európania predkladajú odporúčania na ochranu európskych opeľovačov

Mladí Európania predstavili odporúčania na ochranu opeľovačov v Európe. Záverečné zasadnutie Zhromaždenia mladých občanov o opeľovačoch ukončilo deväťmesačný proces, počas ktorého približne 100 náhodne vybraných mladých ľudí vo veku 18 až 29 rokov hľadalo riešenia, ako zastaviť alarmujúci úbytok voľne žijúcich opeľujúcich druhov.

Zhromaždenie navrhlo sériu opatrení na posilnenie činností v celej EÚ. Patrí sem zníženie používania a toxicity pesticídov, ochrana a obnova biotopov opeľovačov na vidieku aj v

mestách a prechod k poľnohospodárstvu priateľskejšíemu k opel'ovačom pri zachovaní podpory pre poľnohospodárov v tomto procese.

Mladí účastníci vyzvali aj na posilnenie monitorovania a presadzovania existujúcich environmentálnych politík, zvýšenie financovania pre ochranu biodiverzity a podporu kultúrnych a behaviorálnych zmien v prístupe spoločnosti k správe krajiny a prírody.

Medzi ich návrhmi je aj vytvorenie stáleho Zhromaždenia mladých občanov pre biodiverzitu, ktoré by zvýšilo zapojenie verejnosti do environmentálneho riadenia na úrovni EÚ.

Opel'ovače — ako samotárske včely, čmeliaky, pestrice, motýle, mory a ďalšie druhy — sú kľúčové pre ekosystémy aj produkciu potravín. Približne štyri pätiny plodín a divo rastúcich kvitnúcich rastlín na nich závisia. Populácie však klesajú v dôsledku zmien vo využívaní krajiny, intenzívneho poľnohospodárstva, pesticídov, znečistenia, invázií druhov a klimatickej zmeny.

Členovia zhromaždenia preto mesiace študovali príčiny úbytku opel'ovačov, diskutovali o riešeníach a konzultovali s tvorcami politík, odborníkmi, zainteresovanými stranami a občianskou spoločnosťou, aby lepšie pochopili politické a socioekonomické súvislosti.

Kompletný súbor odporúčaní bude čoskoro zverejnený vo všetkých 23 úradných jazykoch EÚ a následne postúpený zodpovedným aktérom. Viac o tejto správe je zverejnené tu:

https://environment.ec.europa.eu/news/young-europeans-deliver-guidance-protect-pollinators-2026-03-09_en

Ako môže olivový odpad prospieť pôde, poskytnúť energiu a podporiť udržateľné hospodárstvo

Nový výskum zo Saudskej Arábie ukazuje, že odpad z olivových fariem – vrátane zvyškov z rezu, zberu, odpadovej vody a pokrutiny – môže prinášať dôležité environmentálne aj ekonomické výhody a zlepšovať kvalitu pôdy. Tieto vedľajšie produkty obsahujú látky, ktoré môžu byť buď škodlivé, alebo prospešné v závislosti od spôsobu spracovania.

Odpadová voda z lisovní obsahuje polyfenoly, ktoré môžu znižovať aktivitu pôdných mikroorganizmov, no po úprave môže slúžiť ako zdroj biologicky rozložiteľných polymérov pre obaly. Neošetrená pokrutina môže produkovať metán, ale po konverzii na biouhlie zlepšuje pôdu a viaže uhlík. Zvyšky z rezu a zberu môžu nahradiť fosílnu palivú ako biomasu.

Tieto riešenia podporujú princípy obehového hospodárstva, keďže odpad sa premieňa na zdroj energie či materiál na zlepšenie pôdy. Výsledky sú relevantné aj pre politiku EÚ v rámci druhého akčného plánu pre obehové hospodárstvo.

Štúdia sa realizovala v regióne Aj-Jouf, ktorý produkuje dve tretiny olív v Saudskej Arábii. Zamerala sa na odrody Arbosana a Arbequina a analyzovala množstvo biomasy, potenciál výroby energie, zníženie environmentálnych dopadov a ekonomické prínosy.

Priemerné množstvo biomasy (rez, zber, pokrutina) bolo 10 675 – 11 175 kg/ha, pričom 63 – 67 % sa dalo efektívne využiť na kompost či bioenergiu. Zvyšky z rezu a zberu môžu vyprodukovať 72,6 GJ/ha a pokrutina ďalších 24 GJ/ha, čo predstavuje energetický potenciál približne 2,6 milióna kWh na hektár – takmer spotrebu jednej domácnosti.

Uhlíková stopa sa znížila o 50 – 60 %, najmä vďaka nahradeniu fosílnych palív a viazaniu uhlíka v komposte či biouhli. Každá tona suchej biomasy nahradí približne 1,5 tony CO₂. Ekonomický prínos je odhadovaný na 70 USD/ha ročne po započítaní nákladov.

Kompost z olivového odpadu zvyšuje obsah organickej hmoty v pôde z 1,3 % na 1,5 %, čo zlepšuje štruktúru, retenciu vody a dostupnosť živín. Autori zdôrazňujú potenciál bioenergetiky, biouhlia a biochemických produktov z olivového odpadu ako súčasť udržateľnej obehovej bioekonomiky. Viac o tejto správe je zverejnené tu:

https://environment.ec.europa.eu/news/how-olive-waste-can-benefit-soils-provide-energy-and-support-sustainable-economy-2026-03-09_en

Komisia spúšťa platformu Ženy v poľnohospodárstve

Pri príležitosti Medzinárodného dňa žien spustila Európska komisia platformu *Women in Farming* – novú iniciatívu na posilnenie úlohy žien v poľnohospodárstve a podporu rovnakých príležitostí na vidieku. Nástroj nadväzuje na Víziu pre poľnohospodárstvo a potravinu z roku 2023 a jeho cieľom je zvýšiť počet žien v agrosektore, podporiť spoluprácu, výmenu skúseností a šírenie osvedčených postupov. Spustenie je mimoriadne aktuálne, keďže OSN vyhlásila rok 2026 za Medzinárodný rok ženy-farmárky.

Ženy zohrávajú zásadnú rolu v európskom poľnohospodárstve – prispievajú k inováciám, udržateľnosti a diverzifikácii vidieckych ekonomík. Napriek tomu sú stále nedostatočne zastúpené: len 32 % fariem vedú ženy a iba 3 % z nich sú ženy mladšie ako 40 rokov. Ženy zároveň čelia systémovým prekážkam pri prístupe k pôde, financovaniu, vzdelávaniu či zdrojom.

Nová platforma má zabezpečiť, aby bol ich prínos viditeľný a uznávaný. Podporí národné mentoringové programy, cezhraničnú spoluprácu, prepojenie žien-farmářok a prezentáciu úspešných projektov, ktoré môžu inšpirovať ďalšie. Posilní tiež prepojenie medzi praxou a tvorbou politík na národnej aj európskej úrovni. Cieľom je budovať sebadomie žien v agrosektore a podporiť ich schopnosť uspieť.

Platforma bude zároveň zviditeľňovať príklady úspešných žien, aby pomohla meniť postoje v sektore tradične vnímanom ako mužskom. Keď mladé ženyvidia iné ženy viesť farmy či inovovať, ľahšie si dokážu predstaviť vlastnú budúcnosť v tomto odvetví.

Iniciatíva podporí aj zosúladienie poľnohospodárskych politík EÚ so záväzkami v oblasti rodovej rovnosti, posilní vidiecke komunity a generačnú obnovu. Súčasná poľnohospodárska politika umožňuje členským štátom zavádzať cielené opatrenia pre ženy-farmářky vrátane finančných stimulov. V roku 2024 získalo podporu na založenie farmy 55 300 mladých žien.

Budúcnosť európskeho poľnohospodárstva má byť inkluzívna a založená na rovnakých príležitostiach. Platforma *Women in Farming* je jedným z krokov k tomuto cieľu. Viac o tejto správe je zverejnené tu:

https://agriculture.ec.europa.eu/media/news/commission-launches-women-farming-platform-2026-03-08_en

Proteínový prášok, slnečné okuliare, hydratačný krém: čo majú tieto produkty spoločné? Ak si ich kúpite online, s najväčšou pravdepodobnosťou porušujú normy EÚ pre výrobky

Colné orgány EÚ čelia rekordnému počtu balíkov objednaných online a zasielaných priamo spotrebiteľom z krajín mimo Únie. V roku 2024 dorazilo do EÚ 4,6 miliardy balíkov a koncom roka 2025 už 5,8 miliardy – medziročný nárast o viac než štvrtinu. Nová rozsiahla kontrolná akcia EÚ, realizovaná colnými orgánmi v spolupráci s orgánmi dohľadu nad trhom a úradmi bezpečnosti potravín, ukázala, že väčšina týchto výrobkov nespĺňa pravidlá a bezpečnostné normy EÚ.

Kontroly prebiehali od októbra do decembra 2025 vo všetkých 27 členských štátoch. Colníci sa zamerali na kozmetiku (napr. krémy, make-up), osobné ochranné prostriedky (prilby, záchranné vesty) a výživové doplnky (proteínové prášky, vitamíny). Z 11 338 kontrolovaných kusov pochádzajúcich od predajcov mimo EÚ bolo väčšie množstvo nevyhovujúcich. Chýbalo označenie, povinné upozornenia, dokumentácia, alebo sa zistil výskyt zakázaných zložiek. Spotrebiteľ tak nedostane výrobok, ktorý by spĺňal požiadavky bezpečného používania.

Vo výživových doplnkoch bolo skontrolovaných takmer 3 500 kusov. Najčastejším pôvodom nevyhovujúcich doplnkov boli USA, Čína a Spojené kráľovstvo; menšie množstvo pochádzalo

z Indie, Hongkongu a Kórey. Trh je veľmi roztrieštený a nevyhovujúce výrobky sa vyskytovali naprieč celým online segmentom.

Výsledky ukazujú potrebu prísnejších opatrení. Colné orgány spolu s dohľadovými a potravinovými autoritami budú pokračovať v monitorovaní dovozu a môžu zaviesť ciele kontroly pri výrobkoch s vysokým rizikom. Dáta budú využité aj na posúdenie povinností veľkých online platforiem podľa Aktu o digitálnych službách.

Tieto zistenia sa opierajú aj o prvú fázu kontrol z roku 2025, keď bolo zistené, že viac než polovica skontrolovaných hračiek a drobnej elektroniky nezodpovedala štandardom a 84 % laboratórne testovaných výrobkov bolo nebezpečných.

Pripravovaná Colná reforma EÚ posilní férovú súťaž a zvýši bezpečnosť online nákupov tým, že platformy a predajcovia budú niest' zodpovednosť ako „predpokladaní dovozcovia“. Viac o tejto správe je zverejnené tu:

https://taxation-customs.ec.europa.eu/news/protein-powder-sunglasses-moisturiser-what-do-these-products-have-common-if-you-buy-them-online-they-2026-03-03_en

Bola zverejnená spätná väzba: Stratégia EÚ pre hospodárske zvieratá

Do 10. apríla 2026 možno predkladať spätnú väzbu v súvislosti s iniciatívou. V roku 2026 Komisia predstaví stratégiu pre sektor chovu hospodárskych zvierat s prvkami dobrých životných podmienok zvierat, ktorá pomôže sektoru chovu hospodárskych zvierat stať sa odolným voči krízam, globálne konkurencieschopným a plne udržateľným a ktorá bude odrážať európsku územnú rozmanitosť. Viac o výzve na predloženie dôkazov je zverejnené tu:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/16832-EU-livestock-strategy_en

Bola zverejnená spätná väzba: Omračovanie zvierat – povolené a rozšírené používanie humánnejších metód

Do 8. apríla 2026 možno predkladať spätnú väzbu v súvislosti s iniciatívou. Výzva sa týka vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ), ktorým sa mení príloha I k nariadeniu Rady (ES) č. 1099/2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania, pokiaľ ide o povolenie omračovania neprenikavou uchytenou skrutkou a omračovania dusíkovou penou s vysokou expanziou. Viac o výzve na predloženie dôkazov je zverejnené tu:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/17293-Animal-stunning-use-of-more-humane-methods-authorised-and-extended_en

Pokračuje spätná väzba: Pravidlá pre výpočet a overovanie priemerných mier strát pre triedený odpad

Do 17. marca 2026 možno predkladať spätnú väzbu v súvislosti s iniciatívou. Komisia si kladie za cieľ zaviesť jednotné, jednoduché a primerané pravidlá pre výpočet, overovanie a nahlasovanie hmotnosti materiálov alebo látok stratených po triedení odpadu, ktoré sa následne nerecyklujú, na základe priemerných mier strát pre triedený odpad. Jednotné pravidlá zabezpečia, aby údaje podporujúce výpočet mier recyklácie boli porovnateľné a spoľahlivé. Viac o výzve na predloženie dôkazov je zverejnené tu:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14711-Rules-for-the-calculation-and-verification-of-average-loss-rates-for-sorted-waste_en

Pokračuje spätná väzba: Pravidlá týkajúce sa jednorazových plastov a rybárskeho výstroja (hodnotenie)

Do 17. marca 2026 možno predkladať spätnú väzbu v súvislosti s iniciatívou. Jednorazové plastové výrobky a rybárske vybavenie obsahujúce plasty sú hlavným zdrojom morského odpadu, ktorý ohrozuje morské ekosystémy, biodiverzitu a ľudské zdravie. Tento odpad poškodzuje činnosti, ako je cestovný ruch, rybolov a lodná doprava. Smernica o jednorazových plastoch z roku 2019 má za cieľ predchádzať tomuto odpadu a znižovať jeho vplyv na morské prostredie. Táto iniciatíva vyhodnotí vplyv opatrení smernice a poskytne informácie pre prípadné budúce aktualizácie alebo zmeny. Viac o výzve na predloženie dôkazov je zverejnené tu:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14422-Rules-on-single-use-plastics-and-fishing-gear-evaluation-_en

Pokračuje spätná väzba: Ekologická výroba – ciele aktualizácie a zjednodušenie

Do 20. marca 2026 možno predkladať spätnú väzbu v súvislosti s iniciatívou. Táto iniciatíva aktualizuje pravidlá týkajúce sa ekologickej výroby s cieľom: (i) poskytnúť podnikom jasnosť a istotu v súvislosti s dovozom ekologických výrobkov v rámci systému rovnocennosti v nadväznosti na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, (ii) predĺžiť uznávanie rovnocenných ekologických noriem krajín mimo EÚ nad rámec súčasného termínu 31. decembra 2026, aby sa zabránilo narušeniu obchodu a (iii) cieľovo zjednodušiť určité pravidlá s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť ekologickej výroby v EÚ a znížiť regulačnú záťaž. Viac o výzve na predloženie dôkazov je zverejnené tu:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/15273-Organic-production-targeted-updates-and-simplification_en

Pokračuje spätná väzba: Rybolov a akvakultúra – Vízia 2040

Do 24. marca 2026 možno predkladať spätnú väzbu v súvislosti s iniciatívou. Cieľom Vízie 2040 je stanoviť zastrešujúci politický rámec pre konkurencieschopné, odolné a udržateľné odvetvia rybolovu a akvakultúry vrátane spracovateľského sektora v súlade s Európskym oceánskym paktom. Jej cieľom je:

- identifikovať kritické problémy ovplyvňujúce celý hodnotový reťazec;
- načrtnúť politické reakcie;
- vychádzať z hodnotenia nariadenia o spoločnej rybárskej politike;
- zosúladiť sa so stratégiou EÚ pre vonkajšiu činnosť v oblasti rybárstva a plánom energetickej transformácie pre rybárstvo a akvakultúru EÚ.

Viac o výzve na predloženie dôkazov je zverejnené tu:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14854-Fisheries-and-aquaculture-Vision-2040_en

Pokračuje spätná väzba: Spoločná poľnohospodárska politika na roky 2023 – 2027 – hodnotenie v polovici trvania

Do 6. apríla 2026 možno predkladať spätnú väzbu v súvislosti s iniciatívou. Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) je od roku 1962 základným kameňom politiky EÚ, podporuje poľnohospodárov a zabezpečuje potravinovú bezpečnosť Európy. Strednodobé hodnotenie posúdi prvé výsledky SPP na obdobie 2023 – 2027. Bude merať pokrok v dosahovaní jej cieľov spojených so spoločnými cieľmi EÚ v oblasti sociálnej, environmentálnej a hospodárskej

udržateľnosti v poľnohospodárstve a vidieckych oblastiach. Viac o výzve na predloženie dôkazov je zverejnené tu:

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/16032-2023-2027-common-agricultural-policy-mid-term-evaluation_en

Európsky parlament

Zasadnutie pléna Európskeho parlamentu

9. až 12. marca 2026 zasadalo v Štrasburgu plénum Európskeho parlamentu. Vo vzťahu k potravinárstvu bolo predmetom rokovania nasledovné:

- dňa 10. marca 2026 prebehlo hlasovanie na tému **prístupy k riadeniu rybného hospodárstva na ochranu citlivých druhov, boj proti inváznym druhom a prospech miestnym ekonomikám**

Text Správy o prístupoch k riadeniu rybárstva na ochranu citlivých druhov, boj proti inváznym druhom a prospech miestnym ekonomikám je zverejnený tu:

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-10-2026-0018_EN.html

Zasadnutie výboru AGRI

5. marca 2026 sa uskutočnilo zasadnutie Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (AGRI). Vo vzťahu k potravinárstvu bolo predmetom rokovania nasledovné:

- prebehla rozprava na tému zmena nariadenia (EÚ) 2018/848, pokiaľ ide o **určité pravidlá výroby, označovania a certifikácie a určité pravidlá obchodovania s tretími krajinami**

Text návrhu predmetného nariadenia je zverejnený tu:

https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/AUTRES_INSTITUTI_ONS/COMM/COM/2026/03-05/COM_COM20250780_SK.pdf

- prebehla prezentácia **stanoviska Európskeho dvora audítorov** č. 05/2026 k návrhom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú **podmienky vykonávania podpory Únie pre spoločnú poľnohospodársku politiku na obdobie rokov 2028 až 2034**, a nariadenia, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o **program podpory ovocia, zeleniny a mlieka v školách** („program EÚ pre školy“), sektorové intervencie, [...], pravidlá týkajúce sa dostupnosti dodávok v čase núdze a vážnej krízy a záruky

Prezentácie sú zverejnené tu:

https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/AGRI/DV/2026/03-05/ECACAPOpinion-Presentation_EN.pdf

https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/AGRI/DV/2026/03-05/OP-2026-05_EN.pdf

Zasadnutie výboru ENVI

5. marca 2026 sa uskutočnilo zasadnutie Výboru pre životné prostredie, klímu a bezpečnosť potravín (ENVI). Vo vzťahu k potravinárstvu bolo predmetom rokovania nasledovné:

- prebehla výmena názorov s Komisiou o transparentnosti, sledovateľnosti a verejnej viditeľnosti príjmov pochádzajúcich zo **systemu obchodovania s emisiami**, ako bol zriadený smernicou **2003/87/ES** a zmenený smernicou (EÚ) **2023/959**

Prezentácia Komisie je zverejnená tu:

https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/ENVI/DV/2026/03-05/Auction_revenues-ENVI_presentation_05022026_EN.pdf

- prebehla rozprava na tému **stanovenie podmienok implementácie podpory Únie pre spoločnú poľnohospodársku politiku na roky 2028 až 2034**

Text návrhu stanoviska Výboru pre životné prostredie, klímu a bezpečnosť potravín pre Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú podmienky implementácie podpory Únie pre spoločnú poľnohospodársku politiku na roky 2028 až 2034 je zverejnený tu:

https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/COMMITTEES/ENVI/PA/2026/03-05/1336841SK.pdf

Text návrh nariadenie Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú podmienky implementácie podpory Únie pre spoločnú poľnohospodársku politiku na roky 2028 až 2034 je zverejnený tu:

https://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2024_2029/plmrep/AUTRES_INSTITUTIONS/COMM/COM/2026/03-05/COM_COM20250560_SK.pdf

Európsky výbor regiónov

Európsky výbor regiónov na svojom **170. plenárnom zasadnutí** konanom v dňoch **4. a 5. marca 2026** prijal nasledovné stanovisko týkajúce sa potravinárstva:

- stanovisko na tému **Zvrátenie trendu miestny a regionálny plán pre odolnosť v oblasti vody**

Stanovisko Európskeho výboru regiónov sa zameriava na podporu novej **Európskej stratégie pre odolnosť v oblasti vody**, ktorá reaguje na rastúci tlak na vodné zdroje spôsobený klimatickou zmenou, nedostatkom vody, suchami, povodňami, znečistením a úbytkom biodiverzity. Dokument zdôrazňuje kľúčovú rolu **miestnych a regionálnych samospráv**, ktoré najlepšie poznajú potreby svojich území a sú rozhodujúce pri realizácii opatrení.

Výbor upozorňuje na **výraznú územnú rozdielnosť** v Európe – regióny sa líšia hydrologicky, klimaticky aj infraštruktúrne, čo si vyžaduje diferencované prístupy, regionálne ciele a ciele investície. Voda je nielen prírodný zdroj, ale aj základný predpoklad regionálneho rozvoja, preto musí byť hospodárenie s ňou postavené na **subsidiarite**, flexibilitate a rešpektovaní miestnych podmienok.

Kľúčová je transformácia na „**vodne inteligentnú spoločnosť**“, ktorá efektívne využíva vodu a obnovuje narušený kolobeh. VR varuje, že bez účinného uplatňovania stratégie hrozia významné sociálne, environmentálne a ekonomické škody. Osobitne zraniteľné sú pobrežné oblasti, ostrovy a regióny s chronickým nedostatkom vody.

Dokument presadzuje zjednodušenie regulácií, ale bez oslabovania environmentálnych štandardov, posilnenie monitorovania (vrátane digitálnych nástrojov), podporu „riešení blízkych prírode“, ochranu podzemných vôd, obmedzenie PFAS a lepšiu koordináciu medzi sektormi (voda–energia–potraviny–ekosystémy).

Výbor zdôrazňuje, že opatrenia musia byť **sociálne spravodlivé a cenovo dostupné**, pričom pitná voda musí mať prednosť pred ostatnými využitiami. Poľnohospodárstvo a priemysel musia zvýšiť efektívnosť, zavádzať obehové procesy a rešpektovať zásadu „znečisťovateľ platí“. Mesto by malo rozvíjať koncept „špongiových miest“ a lepšie hospodáriť so zrážkovou vodou.

Kľúčovou výzvou je financovanie – Výbor žiada vytvoriť **samostatné finančné okruhy vo VFR 2028–2034**, zjednodušiť prístup k fondom a uprednostniť regióny

trpiace štrukturálnym nedostatkom vody. Zároveň požaduje posilnenie medzinárodnej spolupráce a účasť regiónov na globálnych rokovaníach o vode.

Stanovisko je zverejnené tu:

<https://cor.europa.eu/sk/nasa-cinnost/stanoviska/cdr-2276-2025>

Európsky úrad pre bezpečnosť potravín

Workshop o najnovšom pokroku v hodnotení rizík PFAS

Perfluóralkylové a polyfluóralkylové látky (PFAS) tvoria veľkú skupinu chemikálií, ktoré sú mimoriadne perzistentné a pravdepodobne zostanú v životnom prostredí dlhší čas, čo vyvoláva obavy týkajúce sa ich dlhodobého vplyvu na ľudské zdravie aj životné prostredie. Dňa 17. novembra 2025 zorganizoval EFSA online workshop, na ktorom sa zišli agentúry EÚ a medzinárodné agentúry, členské štáty, univerzity, verejné výskumné ústavy, zainteresované strany z priemyslu a mimovládne organizácie aktívne zaoberajúce sa hodnotením rizík PFAS, s cieľom podeliť sa o poznatky a identifikovať príležitosti pre budúcu spoluprácu a synergie medzi zainteresovanými stranami. Zdieľali sa prebiehajúce vedecké hodnotenia PFAS, po ktorých nasledovali rôzne pohľady zainteresovaných strán. Všeobecné diskusie načrtli súčasné vedecké a metodologické medzery, vysoký počet a zložitosť PFAS, ktoré je potrebné riešiť. PFAS predstavujú zložitú a dlhodobú vedeckú a regulačnú výzvu, ktorá si vyžaduje koordinované opatrenia naprieč disciplínami, sektormi a organizáciami. Neustály dialóg, spolupráca, angažovanosť, budovanie kapacít a komunikácia sú nevyhnutné na podporu silnej komunity praxe a na preklad vedeckých poznatkov do účinnej ochrany ľudského zdravia a životného prostredia. Viac o workshope je zverejnené tu:

<https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-10011>

Prehľad vtácej chrípky december 2025 – február 2026

Medzi 29. novembrom 2025 a 27. februárom 2026 bolo v 32 európskych krajinách hlásených 2 514 prípadov vysoko patogénnej vtácej chrípky (HPAI) A(H5) u domácich (406) a voľne žijúcich (2 108) vtákov. Hoci počet detekcií po dosiahnutí vrcholu na začiatku aktuálneho sledovaného obdobia stále zostáva vysoký, týždenný počet detekcií odvtedy klesá. Druhy vodného vtáctva boli postihnuté vo väčšej miere ako v predchádzajúcich rokoch a viac ako 90 % detekcií u hydiny bolo spôsobených primárnym zavlečením z voľne žijúcich vtákov. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch bol postihnutý veľký počet dvorných fariem a niekoľko zoologických záhrad. Vysoká cirkulácia vírusu u voľne žijúcich vtákov viedla k miernemu nárastu detekcií u cicavcov v Európe, pričom prvá potenciálna udalosť prelievania z voľne žijúcich vtákov na dojný dobytok bola naznačená v Holandsku. Medzi 29. novembrom 2025 a 27. februárom 2026 bolo hlásených 10 prípadov infekcie vírusom vtácej chrípky u ľudí (žiaden z nich nebol smrteľný) v dvoch krajinách: Kambodža (jeden prípad A(H5N1)) a Čína (osem prípadov A(H9N2) a jeden prípad A(H10N3)). Väčšina prípadov u ľudí hlásila kontakt s hydinou alebo prostredím s hydinou pred zistením alebo nástupom ochorenia. Súčasne vysoká úroveň cirkulácie vírusu vtácej chrípky v populáciách vtákov zvyšuje riziko vystavenia ľudí infikovaným zvieratám, hoci ľudské infekcie zostávajú zriedkavé a doteraz nebol zdokumentovaný žiadny prípad prenosu z človeka na človeka. Riziko, ktoré predstavujú vírusy vtácej chrípky A(H5N1) kladu 2.3.4.4b, ktoré v súčasnosti cirkulujú v Európe, zostáva nízke pre širokú verejnosť v Európskej únii/Európskom hospodárskom priestore a nízke až stredné pre osoby, ktoré sú v práci alebo inak vystavené infikovaným zvieratám alebo kontaminovanému prostrediu. Viac o prehľade je zverejnené tu:

Komunikácia o rizikách v oblasti biologickej bezpečnosti vtácej chrípky: sociálny výskum, segmentácia publika a komunikačná stratégia pre kampaň na zvyšovanie povedomia v EÚ

Táto správa obsahuje odpoveď úradu EFSA na žiadosť Európskej komisie o technickú pomoc v oblasti komunikácie rizík pre posilnený prístup k zvyšovaniu povedomia o biologickej bezpečnosti vtácej chrípky (AI) v Európskej únii (EÚ) založený na dôkazoch. Správa integruje sociálny výskum, segmentáciu publika a strategický komunikačný dizajn s cieľom informovať viacročnú kampaň zameranú na zlepšenie povedomia a konzistentné zavádzanie opatrení biologickej bezpečnosti medzi rôznymi zainteresovanými stranami v hydinařskom sektore. Jej dôkazová základňa pochádza z dvoch outsourcingových aktivít: výskum v oblasti spoločenských vied a segmentácia publika, ktoré vykonala spoločnosť ICF, a viacročná komunikačná stratégia, ktorú uskutočnila spoločnosť Verian Group Belgium S.A.. Tieto vychádzajú zo systematického prehľadu literatúry, 39 hĺbkových rozhovorov vykonaných v troch členských štátoch EÚ, údajov Eurostatu a behaviorálnej analýzy s použitím rámca ADKAR®. Zistenia naznačujú, že hoci je všeobecné povedomie o AI vysoké, znalosti o prenosových cestách, príznakoch a účinnosti špecifických opatrení biologickej bezpečnosti sú nerovnomerné, najmä medzi malými farmármi a chovateľmi záhrad. Behaviorálne, psychologické a štrukturálne bariéry – a nie nedostatok povedomia – obmedzujú konzistentné zavádzanie v rôznych segmentoch. Bolo identifikovaných päť odlišných segmentov publika – štyri segmenty farmárov a jeden segment prevádzkovej pracovnej sily. Šiesta skupina zložená z dôveryhodných sprostredkovateľov, najmä veterinárov, sa javí ako kľúčová pre dôveryhodnosť komunikácie a vplyv na správanie. Správa navrhuje fázovanú trojročnú komunikačnú stratégiu postupujúcu od budovania legitimacy k uľahčenému prijatiu a dlhodobému posilňovaniu, ktorú podporuje koherentná architektúra kanálov a robustný rámec hodnotenia. Celkovo správa poskytuje integrovaný, na dôkazoch založený základ pre komunikačnú kampaň o biologickej bezpečnosti na úrovni EÚ, ktorá je schopná zvýšiť povedomie a odolnosť, posilniť prijatie z hľadiska správania a prispieť k zníženiu rizika prenosu umelej inteligencie v celom sektore hydiny. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-10003>

Komunikačná stratégia kampane na zvyšovanie povedomia o vtácej chrípke

Vysoko patogénna vtáčia chrípka (HPAI) zostáva pretrvávajúcou a opakujúcou sa hrozbou pre produkciu hydiny v EÚ, ktorá si vyžaduje nielen technické kontrolné opatrenia, ale aj trvalé dodržiavanie predpisov o biologickej bezpečnosti na úrovni fariem. Úrad EFSA poveril spoločnosť Verian vypracovaním celoeurópskej viacročnej komunikačnej stratégie zameranej na zvýšenie všeobecného povedomia o rizikách a vhodných opatreniach na podporu zavádzania a dlhodobého udržiavania prioritných predpisov o biologickej bezpečnosti v celom hydinařskom sektore. Stratégia bola informovaná analýzou segmentácie cieľovej skupiny, ktorá identifikovala odlišné skupiny s rôznym vnímaním rizika, faktormi správania a komunikačnými potrebami. Na podporu návrhu kampane založenej na dôkazoch situačná analýza preskúmala kľúčové cesty prenosu a posúdila uskutočniteľnosť a behaviorálne faktory preventívnych a nápravných opatrení. Súbežne mapovanie zainteresovaných strán identifikovalo dôveryhodných sprostredkovateľov a multiplikátorov schopných zvýšiť dôveryhodnosť posolstva a jeho dosah naprieč cieľovými skupinami vrátane veterinárnych lekárov, organizácií výrobcov, orgánov pre zdravie zvierat, aktérov dodávateľského reťazca a partnerských sietí. Na základe týchto zistení sa navrhuje stratégia na uprednostnenie súboru hlavných opatrení

biologickej bezpečnosti, ktoré sú účinné aj uskutočniteľné, ako je kontrola prístupu na farmu, hygiena pri vstupe, oddelenie čistých a špinavých priestorov, oddelenie vtákov a včasné hlásenie podozrivých príznakov. Návrh kampane je štruktúrovaný ako trojročná komunikačná cesta: 1. rok vytvára spoločné chápanie logiky prenosu a posilňuje dôveru v odporúčané postupy; 2. rok podporuje implementáciu prostredníctvom praktických nástrojov mikrovzdelávania a posilňovania vedeného sprostredkovateľmi; 3. rok sa zameriava na prevenciu recidívy správania prostredníctvom sezónnych pripomienok a rutinej stabilizácie. Stratégia poskytuje ucelený rámec pre komunikáciu na úrovni EÚ, ktorý je navrhnutý tak, aby sa dal prispôbiť a poskytovať prostredníctvom vnútroštátnych systémov pri zachovaní konzistentného posolstva, a navrhuje plán hodnotenia na meranie úspešnosti kampane, ktorý umožňuje vyvodiť závery a poskytnúť odporúčania. Viac o stratégii je zverejnené tu:

<https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-10005>

Komunikácia o rizikách v oblasti biologickej bezpečnosti v súvislosti s hydinou – záverečná správa

Vysoko patogénne vírusy vtácej chrípky (HPAI) spôsobujú prepuknutia epizootických chorôb u chovaných a voľne žijúcich vtákov v Európskej únii (EÚ) a krajinách na celom svete a zároveň predstavujú rastúcu hrozbu pre zdravie zvierat a verejnosť. V tejto súvislosti je potrebné vynaložiť úsilie na zvyšovanie povedomia o biologickej bezpečnosti medzi chovateľmi hydiny a súvisiacimi odborníkmi, ktorí navštevujú hydinárske farmy alebo prichádzajú do kontaktu s hydinou. Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) bol požiadaný o poskytnutie technických informácií k tejto otázke na základe dôkazov zo spoločenských vied. Táto správa sumarizuje prípravné práce na segmentáciu publika vykonanú na podporu budúcej komunikácie EÚ o rizikách v oblasti biologickej bezpečnosti v súvislosti s hydinou. Európski farmári a ďalšie relevantné zainteresované strany hlásili vysokú úroveň povedomia o vtácej chrípke (VCH) a biologickej bezpečnosti. Vnímanie rizika bolo tiež vysoké u všetkých zainteresovaných strán, s výnimkou chovateľov na dvoroch a malých chovov, čiastočne kvôli ich nižšej úrovni vedomostí, čo viedlo k obmedzenému prijímaniu odporúčaných opatrení. Analyzované dôkazy naznačujú, že veterinári sú základom komunikácie o biologickej bezpečnosti pre VCH v celom hydinárskom sektore, najmä pre stredné a veľké farmy, ale aj ďalšie zainteresované strany zohrávajú úlohu v biologickej bezpečnosti a ako také by mohli byť všetky potenciálnymi cieľmi kampaní na zvyšovanie povedomia. Bolo identifikovaných šesť segmentov publika: Skúsení farmári riadiaci stredné až veľké rodinné poľnohospodárske podniky; Menej skúsení farmári riadiaci stredné až veľké rodinné poľnohospodárske podniky; Manažéri fariem vo veľkých poľnohospodárskych podnikoch, ktoré nie sú v rodinnom vlastníctve; Malí až veľmi malí polozásobiteľskí farmári; Prevádzková pracovná sila na mieste; a technickí poradcovia. Tieto segmenty majú odlišné túžby, povedomie, vedomosti a schopnosti implementovať biobezpečné správanie. Komunikačné posolstvá by sa mohli budovať na týchto rozdieloch. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://www.efsa.europa.eu/en/supporting/pub/en-9907>

Posúdenie bezpečnosti poly(2-etyl-2-oxazolínu) na použitie v materiáloch prichádzajúcich do styku s potravinami

Panel EFSA pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami (FCM) posúdil bezpečnosť poly(2-etyl-2-oxazolínu) určeného na použitie ako prísada na výrobu filtračných membrán na opakované použitie na báze (vymazané v zdroji). Filtračné membrány sa používajú na spracovanie vodnatých a alkoholických potravín až 24 hodín denne až do (vymazané v zdroji)

pri teplotách do 35 °C. Látka je polymér s $\leq$ (vymazané v zdroji)% hm./hm. nízkomolekulárnym podielom (LMWF, < 1000 Da). Migračné testy simulovali skutočné podmienky použitia opakovaným preplachovaním filtračných membrán na báze (vymazané v zdroji) simulátorom potravín 20 % etanolom v po sebe nasledujúcich kontaktných krokoch. Špecifická migrácia súčtu oligomérov LMW bola nižšia ako 50 µg/kg potraviny. Špecifická migrácia monoméru a niektorých nečistôt nebola zistená na príslušných detekčných limitoch ($\leq$ 4 µg/kg potraviny). Špecifická migrácia zostávajúcich nečistôt nebola meraná, ale vypočítaná a bola vo všeobecnosti nižšia ako 0,15 µg/kg potraviny. Štúdie genotoxicity 2-hydroxy-N-(hydroxyetyl)propánamidu, ktorý je štrukturálne príbuzný s LMW oligoméromi, preukázali, že LMW oligoméry nepredstavujú obavy z genotoxicity. In silico hodnotenie nečistôt nepreukázalo prítomnosť štrukturálnych varovaní pred genotoxicitou. Panel dospel k záveru, že látka nepredstavuje bezpečnostné riziko pre spotrebiteľov, ak (i) sa používa v opakovane používaných filtračných membránach na báze (vymazané v zdroji) pri teplotách do 35 °C na spracovanie potravín, pre ktoré sú simulanty A, B, C stanovené v nariadení (EÚ) 10/2011, s výnimkou ľudského mlieka, tekutej dojčenskej výživy a vody, ktoré by sa mohli použiť na rekonštitúciu dojčenskej výživy; a (ii) jej obsah vo filtračnej membráne nepresahuje 40,7 % hmotn./hmotn., vypočítané na základe hladín látky a (vymazané v zdroji) v počiatocnom roztoku vlhkej membrány a pri zohľadnení zvyškovej hladiny ostatných zložiek 2 % hmotn./hmotn. Viac o posúdení je zverejnené tu:

<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/9932>

Posúdenie bezpečnosti látky (2E,2'E)-2,4,8,10-tetraoxaspiro[5.5]undekán-3,9-diylbis(2-metylpropán-2,1-diyl)bis(2-kyano-3-(3,4-dimetoxyfenyl)akrylát na použitie v plastových materiáloch prichádzajúcich do kontaktu s potravinami

Panel EFSA pre materiály prichádzajúce do kontaktu s potravinami (FCM) posúdil bezpečnosť (2E,2'E)-2,4,8,10-tetraoxaspiro[5.5]undekán-3,9-diylbis(2-metylpropán-2,1-diyl) bis(2-kyano-3-(3,4-dimetoxyfenyl)akrylátu, ktorý je určený na použitie ako prísada v množstve do 0,75 % hmotn./hmotn. v jednorazových výrobkoch z polyetylentereftalátu (PET) určených na kontakt so všetkými druhmi potravín, na dlhodobé skladovanie pri izbovej teplote vrátane plnenia za tepla a/alebo zahrievania na 100 °C maximálne na 2 hodiny. Migračné testy sa vykonali v simulátoroch potravín 3 % kyselina octová, 10 % etanol a olivový olej s použitím vzoriek PET obsahujúcich látku v maximálnej zamýšľanej hladine. Špecifická migrácia látky bola až 33 µg/kg potraviny. Individuálna migrácia jej nečistôt bola vo všeobecnosti pod hranicami kvantifikácie alebo nebola zistená na hraniciach detekcie, a to ako v rozsahu niekoľkých µg/kg potravín, s výnimkou 3,4-dimetoxybenzaldehydu a spiroglykolu v 10 % etanole (do 45 a 46 µg/kg potravín). Špecifická migrácia potenciálnych reakčných alebo degradačných produktov bola nižšia ako 50 µg/kg potravín. Štúdie genotoxicity preukázali, že látka nepredstavuje obavy. Nečistoty a potenciálne degradačné alebo reakčné produkty nepredstavujú obavy z genotoxicity na základe štúdií genotoxicity, údajov z literatúry alebo in silico posúdenia. Panel dospel k záveru, že látka nepredstavuje bezpečnostné riziko pre spotrebiteľov (i) ak sa používa ako prísada v množstve do 0,75 % hmotn./hmotn. v PET určenom na kontakt so všetkými druhmi potravín, okrem ľudského mlieka, dojčenskej výživy a vody, ktoré by sa mohli použiť na rekonštitúciu dojčenskej výživy; (ii) ak sa používa na dlhodobé skladovanie pri izbovej teplote vrátane plnenia za tepla a/alebo ohrevu do 100 °C po dobu maximálne 2 hodín; a (iii) ak migrácia jej nečistôt 3,4-dimetoxybenzaldehyd nepresahuje 50 µg/kg potraviny. Viac o posúdení je zverejnené tu:

<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/9926>

Anxiofit-1 a zníženie podprahovej a miernej úzkosti: Hodnotenie zdravotného tvrdenia podľa článku 14 nariadenia (ES) č. 1924/2006

Na základe žiadosti spoločnosti Anxiofit Ltd. podľa článku 14 nariadenia (ES) č. 1924/2006 prostredníctvom príslušného orgánu Maďarska bol panel EFSA pre výživu, nové potraviny a potravinové alergény (NDA) požiadaný o stanovisko k vedeckému zdôvodneniu zdravotného tvrdenia týkajúceho sa Anxiofitu-1 a zníženia podprahovej a miernej úzkosti. Potravina/zložka Anxiofit-1, extrakt z koreňa *Echinacea angustifolia*, štandardizovaný na obsah echinakozidu (najmenej 3 %) a profil alkamidov, je dostatočne charakterizovaná. Panel sa domnieva, že zníženie podprahovej a miernej úzkosti, rizikových faktorov úzkosti a depresívnych porúch, je priaznivým fyziologickým účinkom. Dve krátkodobé intervenčné štúdie na ľuďoch preukázali selektívny účinok Anxiofitu-1 (80 mg/deň počas 7 dní) na stavovú úzkosť a žiadny vplyv na charakterovú úzkosť u subjektov s podprahovou a miernou úzkosťou. Randomizovaná kontrolovaná štúdia (RCT) trvajúca 6 týždňov nepreukázala žiadny účinok Anxiofitu-1 v dávke 40 alebo 80 mg/deň na symptómy úzkosti s použitím iného psychometrického nástroja. Neboli predložené žiadne dôkazy o tom, že krátkodobý, selektívny účinok Anxiofitu-1 na stavovú úzkosť pozorovaný v dvoch RCT je možné udržať pri nepretržitej konzumácii potravy/zložky, alebo že krátkodobé zníženie podprahovej úzkosti (alebo samotnej stavovej úzkosti) znižuje riziko úzkostných a depresívnych porúch u jedincov so podprahovou úzkosťou. Neboli predložené žiadne intervenčné štúdie na ľuďoch skúmajúce účinok Anxiofitu-1 na riziko úzkostných a/alebo depresívnych porúch. Informácie predložené žiadateľom neposkytujú dôkazy o pravdepodobnom mechanizme, ktorým by Anxiofit-1 mohol vyvolať deklarovaný účinok in vivo u ľudí. Panel dospel k záveru, že vedecké dôkazy nie sú dostatočné na preukázanie príčinnej súvislosti medzi konzumáciou Anxiofitu-1 a znížením podprahovej a miernej úzkosti ako rizikových faktorov úzkosti a depresívnych porúch. Viac o stanovisku je zverejnené tu:

<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/9964>

Hodnotenie bezpečnosti potravinárskeho enzýmu trypsínu z geneticky modifikovaného kmeňa *Fusarium venenatum* NZYM-FG

Potravinársky enzým trypsín (EC 3.4.21.4) sa vyrába z geneticky modifikovaného kmeňa *Fusarium venenatum* NZYM-FG spoločnosťou Novozymes A/S. Genetické modifikácie nepredstavujú žiadne bezpečnostné riziká. Potravinársky enzým bol považovaný za neprítomný životaschopných buniek produkčného organizmu a jeho DNA. Potravinársky enzým je určený na použitie pri spracovaní mliečnych výrobkov na výrobu modifikovaných mliečnych bielkovín. Expozícia potravinárskemu enzýmu – celkovým organickým látkam (TOS) v strave sa v európskych populáciách odhadovala na maximálne 5,792 mg TOS/kg telesnej hmotnosti (bw) za deň. Testy genotoxicity nepreukázali žiadne bezpečnostné riziká. Systémová toxicita sa hodnotila pomocou 90-dňovej štúdie perorálnej toxicity s opakovaným podávaním u potkanov. Panel identifikoval hladinu 4462 mg TOS/kg telesnej hmotnosti za deň, čo je najvyššia testovaná dávka, pri ktorej sa nepozorovali žiadne nežiaduce účinky, čo v porovnaní s odhadovanou expozíciou v strave viedlo k expozičnej rezerve najmenej 770. Bolo vykonané hľadanie homológie aminokyselinovej sekvencie trypsínu so známymi alergénmi a zistili sa zhody s 11 respiračnými a štyrmi injekčne podanými alergénmi. Panel usúdil, že riziko alergických reakcií pri expozícii potravinárskemu enzýmu v strave nemožno vylúčiť, ale že pravdepodobnosť je nízka. Na základe poskytnutých údajov panel dospel k záveru, že tento potravinársky enzým nespôsobuje žiadne obavy o bezpečnosť za zamýšľaných podmienok použitia. Viac o hodnotení je zverejnené tu:

<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/9951>

Hodnotenie bezpečnosti potravinárskeho enzýmu papaín, komplexu cysteínovej endopeptidázy z latexu *Carica papaya* L.

Potravinársky enzým je komplex cysteínovej endopeptidázy obsahujúci papaín (EC 3.4.22.2), chymopapaín (EC 3.4.22.6), karikaín (EC 3.4.22.30) a glycy l endopeptidázu (EC 3.4.22.25), získaný z latexu nezrelej *Carica papaya* L. spoločnosťou Enzyme Development Corporation. Je určený na použitie v 13 procesoch výroby potravín. Keďže zvyškové množstvá potravinárskeho enzýmu – celkových organických pevných látok (TOS) sa odstraňujú v jednom procese, bola vypočítaná expozícia v strave pre zostávajúcich 12 procesov výroby potravín. Odhadovala sa až na 20,963 mg TOS/kg telesnej hmotnosti za deň. Táto expozícia je až o rád vyššia ako príjem zodpovedajúcej frakcie z latexu nezrelej *C. papaya* L. Vzhľadom na nadhodnotenie expozície potravinárskemu enzýmu – TOS sa v realistickom scenári expozície dá očakávať, že obe hodnoty budú v rovnakom ráde. Toxikologické štúdie sa podľa súčasných usmernení nevyžadovali. Spomedzi štyroch proteínov v komplexe cysteínovej endopeptidázy sú papaín a chymopapaín známe potravinové alergény. Homologické vyhľadávanie aminokyselinových sekvencií štyroch proteínov v komplexe so známymi alergénmi identifikovalo zhody so šiestimi potravinovými a ôsmimi respiračnými alergénmi. Panel usúdil, že riziko alergických reakcií pri expozícii potravinárskemu enzýmu v strave nemožno vylúčiť. Na základe poskytnutých údajov, pôvodu potravinárskeho enzýmu, ktorý je jedlý rastlinný zdroj, a odhadovanej expozície v strave panel dospel k záveru, že potravinársky enzým nespôsobuje obavy o bezpečnosť za zamýšľaných podmienok použitia. Viac o hodnotení je zverejnené tu:

<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/9950>

Viacnárodná udalosť s potravinovým pôvodom spôsobená cereulidom v dojčenských výživách 19. februára 2026

Od 19. decembra 2025 do 13. februára 2026 šesť krajín EÚ (Rakúsko, Belgicko, Dánsko, Francúzsko, Luxembursko a Španielsko) a Spojené kráľovstvo hlásili dočatá s gastrointestinálnymi príznakmi a konzumáciou dojčenskej výživy. Väčšina z nich mala mierne príznaky, ale niektoré hospitalizácie boli spôsobené dehydratáciou. Posledný prípad nástupu ochorenia bol 6. februára. Diagnostické problémy a obmedzený dohľad ovplyvňujú schopnosť členských štátov identifikovať prípady spojené s touto udalosťou. V decembri 2025 potravinárske spoločnosti vo viacerých krajinách iniciovali stiahnutie niekoľkých dojčenských výživ rôznych značiek a šarží obsahujúcich zložku arachidónového oleja kontaminovanú cereulidom. Dňa 2. februára EFSA zverejnil hodnotenie, ktoré odhadlo hladiny cereulidu v dojčenskej výžive. Stiahnutie z trhu v rámci EÚ bolo rozšírené a harmonizované v rámci vedecky podloženého prístupu riadenia rizík, čím sa výrazne znížila pravdepodobnosť vystavenia detí kontaminovaným výrobkom v EÚ. Prebiehajú vyšetovania s cieľom identifikovať prípady, ktoré mohli byť súčasťou tejto udalosti, a overiť, či stiahnuté šarže alebo iné šarže dojčenských výživ slúžili ako nosič ochorenia. Belgicko, Rakúsko, Luxembursko a Spojené kráľovstvo hlásili dočatá s príznakmi a zistenie cereulidu v konzumovaných výrobkoch. Dánsko, Francúzsko a Španielsko hlásili pozorovanie symptomatických dojčiat, ktoré konzumovali výrobky zo stiahnutých šarží dojčenskej výživy. Príznaky intoxikácie cereulidom sú vo všeobecnosti mierne, ale dočatá mladšie ako šesť mesiacov sú náchylnejšie na dehydratáciu a poruchy elektrolytov ako staršie deti. Dopad vystavenia sa toxínu sa hodnotí ako nízky až stredný v závislosti od veku dieťaťa. Boli zavedené rozsiahle kontrolné opatrenia na rýchle stiahnutie kontaminovaných dojčenských výživ v EÚ a sťahovanie výrobkov z trhu stále prebieha. V dôsledku toho sa súčasná pravdepodobnosť vystavenia sa považuje za nízku. Ďalšie prípady sa však môžu vyskytnúť, pretože stiahnuté výrobky môžu zostať v domácnostiach. Viac o správe je zverejnené tu:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2026.9984>